

"İmanda ne kadar büyük bir saadet ve nimet ve ne kadar büyük bir lezzet ve rahat bulunduğunu..." İkinci Söz'deki temsili şematik olarak gösterebilir misiniz?

Bu Söz'de olduğu gibi, temsil ile anlatılan hakikatleri anlayabilmek için, temsili çok iyi kavramak lazımdır. Temsili tam manasıyla anlamak için de tablo oluşturmak etkili bir yoldur. Kuvvetli bir hafızası olmadığı için, sonunu okurken başını unutanlar, bu tür metinler için tablo hazırlamalı ya da okuduğu sayfadaki cümleleri kalemiyle çizerek birbiriyle karşılaştırmalıdır.

Bizler, anlamada kolaylık olması için bu Söz'de geçen hikâyeyi şu şekilde bir tabloya döküyoruz:

İMANDA NE VARDIR?			
Büyük bir saadet	Nimet	Büyük bir lezzet	Rahat
TEMSİLİ HİKÂYENİN MUKAYESELİ TABLOSU			
HODBİN ADAMIN GÖRDÜKLERİ		HUDABİN ADAMIN GÖRDÜKLERİ	
Âciz biçareler, zorba adamların tahribatlarından vaveyla ediyorlar.		Umumi bir şenlik var. Her tarafta bir sevinç hâkim.	
Memleket, umumi bir matemhane şeklini almış.		Her yerde zikirhaneler var.	
Herkes ona düşman ve ecnebi		Herkes ona dost ve akraba	
Ortalıkta müthiş cenazeler var.		Ortalıkta hiçbir cenaze yok.	
Ortalıkta ümitsizce ağlayan yetimler var.		Terhisat şenliği ve askere alınmanın neşe tekbi ve tehliil eşliğinde çalınan davul ve sesleri var.	
Vicdanı azap içinde		Mutlu ve neşeli	
TEMSİLİ HİKÂYENİN MANALARININ MUKAYESELİ TABLOSU			
KÂFİR VE FASİĞİN NAZARINDA DÜNYA		MÜMİNİN NAZARINDA DÜNYA	
Umumi bir matemhanedir.		Rahman olan Allah'ın bir zikirhanesi, beşer hayvanların bir talimgâhı ve insanların ve bir imtihan yeridir.	
Hayat sahipleri, ayrılık ve ölümün sillesiyle ağlayan yetimlerdir.		Bütün ölümler birer terhisattır. Vazifesini daha güzel bir âleme giderler. Bütün sesler vazife başlamasındaki zikir ve tesbih ya da şükür ya da işlemek neşesinden gelen na	
Hayvanlar ve insanlar ecel pençesiyle parçalanan kimsesiz başıbozuklardır.		Bütün hayat sahipleri, vazifeli birer asker memnun memurlardır.	
Dağlar ve denizler gibi büyük mevcudat müthiş cenazeler hükmündedir.		Bütün mevcudat Allah Teâlâ'nın munis bir hizmetkârı, dost memuru ve birer şirin kit	

**İŐTE BUNUN GİBİ HÂLLER ONU MANEN TAZİ
EDER.**

İŐTE BU HÂLLER ONA MANEN LEZZET